

Силабус освітньої компоненти
Землеробство
(дисципліна професійної та практичної підготовки за вибором здобувачів)
I (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 101 «Екологія»

Викладач: Цехмейструк Микола Григорович, *к.с.-г.н., доцент.*

Аудиторія: 401 МСМ

Час консультацій: Середа 14:00 – 16:00

Контактний телефон: (066) 212-93-99

E-mail: tsekhmeystruk@gmail.com

Додаткові матеріали:

- Зошит, ручка для ведення записів
- Калькулятор
- E-mailакаунт

Інформація про курс. Даний курс розроблений для того, щоб допомогти Вам опанувати екологічні засади щодо розміщення сільськогосподарських культур в сівозміні, систем обробітку ґрунту, удобрення культур в сівозміні, проведення сівби за різних систем землеробства, необхідності проведення протиерозійних заходів, та системи догляду за посівами.

Компетентності. Здатність ефективно використовувати техніку та біоенергетичний потенціал аграрного виробництва з метою підвищення стійкості агроєкосистем. Здатність вирішувати складні завдання з проблемних питань в сфері землеробства й ґрунтознавства.

Програмні результати навчання. Володіти прийомами підвищення стійкості, збереження та відтворення природно-ресурсної бази агроєкосистем, сталого виробництва якісної біологічної продукції через ефективне використання техніки та біоенергетичного потенціалу аграрного виробництва. Використовувати закони землеробства в умовах богарного і зрошуваного землеробства. Розраховувати еколого-економічні пороги забур'яненості конкретних полів як критерій рентабельного і екологічно допустимого застосування заходів її контролю. Визначати та регулювати агрофізичні показники родючості ґрунту. планувати і виконувати заходи і системи ресурсощадного та ґрунтозахисного обробітку ґрунту, агротехнічні заходи щодо сівби і догляду а посівами сільськогосподарських культур. Здійснювати агротехнічні заходи захисту ґрунту від ерозії.

Методи навчання. На заняттях Ви станете учасником тематичних, узагальнюючих та проблемних лекцій. Методи навчання також включають опитування, виконання розрахункових завдань, тестів, презентацію результатів індивідуальних завдань. Для забезпечення цього процесу для студентів підготовлені різноманітні матеріали, зокрема, наочні роздаткові матеріали, презентації. Заняття проходять із застосування мультимедійного обладнання. Тематична та оглядова лекції дозволяють всебічно осмислити та запам'ятати програмний матеріал, встановити внутрішні та міжпредметні взаємозв'язки. Узагальнюючі лекції дозволяють зосередити увагу на практичному значенні набутих знань у подальшому навчанні та майбутній професійній діяльності.

Крім того, такий вид лекції стимулює інтерес студентів до більш глибокого подальшого вивчення дисципліни, з'ясування шляхів і методів самостійної роботи з цього предмета. Проблемні лекції направлені на розвиток логічного активного мислення. Студентам даються питання для самостійного розмірковування та обґрунтування.

Співробітництво. Протягом навчання на окремих практичних заняттях Ви повинні бути готові співпрацювати з членами вашої групи, доводити свою думку, домовлятися не враховуючи особисті інтереси та нести відповідальність за себе і команду. Наприкінці заняття кожна з груп представляє свою роботу, при цьому оцінюється робота всієї групи.

Мета. Викладення дисципліни має на меті вивчення методів і засобів формування у студентів системи знань і умінь з наукових основ землеробства, вивчає шляхи забезпечення оптимального розвитку рослин за допомогою найкращого розміщення культур, раціонального обробітку ґрунту та ефективного захисту від бур'янів.

Методи оцінювання. Поточний контроль, усне опитування, виконання розрахункових робіт, презентація результатів виконаних завдань, залік.

Підсумкова оцінка. Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка за курсом ставиться на підставі підсумовування балів за виконання поточних завдань (до 50 балів) та балів за підсумковий контроль (залік) (до 50 балів).

Літерні оцінки проставляються на підставі даної таблиці перерахунку:

90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Відвідуваність і участь. Відвідування занять є обов'язковим, і є запорукою якісного засвоєння матеріалу курсу та набуття спеціальних знань і навичок, що дозволяють набутти фахових компетенцій та досягти результатів навчання, обумовлених цією програмою. Крім того, робота в групах під час аудиторних занять дозволить розвинути вміння працювати в команді, розвинути лідерські якості та набутти досвіду спілкування. Пропуск занять зашкодить не тільки Вам, але і Вашій групі.

Попередній календар курсу

1. Фактори життя рослин і закони землеробства. Наукові основи обробітку ґрунту
2. Системи основного обробітку ґрунту в зональних сівозмінах.
3. Властивості ґрунту і основи механічного обробітку
4. Система зяблевого основного обробітку ґрунту залежно від попередника.
5. Родючість ґрунту та шляхи її відновлення
6. Біологічні особливості і класифікація бур'янів. заходи боротьби з бур'янами
7. Контроль якості хімічного прополювання посівів. Агротехнічні вимоги при проведенні обприскування.

8. Класифікація та заходи механічного обробітку ґрунту. Агротехнічні вимоги і контроль якості виконання основних видів польових робіт. Контроль якості виконання заходів основного обробітку ґрунту
9. Наукові основи і заходи мінімалізації обробітку ґрунту.
10. Особливості складання сівозміни залежно від напрямку господарювання.
11. Особливості обробітку ґрунту на меліорованих землях
12. Система обробітку ґрунту в поливній сівозміні. Система зяблевого обробітку на зрошуваних землях.
13. Система обробітку ґрунту під озимі культури
14. Система передпосівного обробітку ґрунту в сівозміні.
15. Система обробітку ґрунту підярікультури.
16. Система післяпосівного обробітку ґрунту в сівозміні. Система обробітку ґрунту в залежності від біологічних особливостей культур.
17. Сівба, садіння та система післяпосівного обробітку ґрунту.
18. Розрахунки норм висіву насіння польових культур. Корегування норми висіву насіння в полі.
19. Системи землеробства.
20. Зональні принципи розробки сучасних систем землеробства.
21. Ерозія ґрунту, види ерозії та заходи захисту сільськогосподарських угідь від неї. Особливості систем землеробства Лісостепу. Провідні ланки системи землеробства в Лісостепу.
22. Агрокліматична характеристика та ґрунтовий покрив зони Степу. Особливості систем землеробства Полісся.

Література:

- 1 Веселовський І.В., Бегей С.В. Ґрунтозахисне землеробство. - К.: Урожай, 1995. - 304 с.
- 2 Вороб'єв С.А. Севообороти інтенсивного земледілля. — М.: Колос, 1979. — 368 с.
- 3 Гордієнко В.П., Геркіял О.М., Опришко В.П. Землеробство / За ред. В.П. Гордієнка. — К.: Вицшак., 1991. — 268 с.
- 4 Гордієнко В.П., Малієнко А.М., Грабак Н.Х. Прогресивні системи обробітку ґрунту / За ред. В.П. Гордієнка. — Сімферополь, 1998. — 279 с.
- 5 Ґрунтозахисна біологічна система землеробства в Україні / За ред. М.К. Шикіули. — К., 2000. — 390 с.
- 6 Гудзь В.П., Примак І.Д., Будьонний Ю.В. Землеробство / За ред. В.П. Гудзя. — К.: Урожай, 1996. — 384 с.
- 7 Кравченко М.С., Злобін Ю.А., Царенко О.М. Землеробство. - К.: Либідь, 2002. - 496 с.
- 8 Сівозміни — основа інтенсифікації землеробства / За ред. О.О. Собка. – К.: Урожай, 1985. – 296 с.
- 9 Загальне землеробство: Підручник / За ред. В.О. Єщенка. - К.: Вищаосвіта, 2004. - 336 с.
10. Загальне землеробство: Термінол. слов. / За ред. В.О. Єщенка. – Умань: УВПП, 2002. – 176 с.
11. Захист ґрунтів від ерозії / За ред. В.А. Джамалія, М.М. Шелякіна. – К.: Урожай, 1986. – 240 с.
12. Сівозміни у землеробстві України / За ред. В.Ф. Сайка і П.І. Бойка. — К.: Аграрна наука, 2002. — 147 с.